A°. 1853. N°. 251.

Opregte Haarlemsche Courant van 24 October. Maandagsche

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 19 October.

Men verneemt, dat de vorst van Montenegro, die zich laatstelijk zoo dapper tegen de turksche krijgsbenden, onder *Omer-bassa*, heeft te weer gesteld, zich tot de russische Regering heeft gewend, ten einde te vernemen, op welke wijze hij zich, indien de oorlog tusschen Rusland en Turkije werkelijk mogt uitbreken, zoude hebben te gedragen. Of daarop antwoord is gegeven, is niet bekend, maar men heeft opgemerkt, dat de Montenegrijnen zich in den laatsten tijd weder ijverig ten oorlog hebben uitgerust.

Van goederhand wordt verzekerd, dat de oostenrijksche Regering aan hare gezanten in het buitenland heeft doen weten, dat zij zich, betreffende de oostersche verwikkelingen, tot geene rigting had verbonden, en ook, bij het uitbreken van den oorlog en het plegen van vijandelijkheden, geene gelegenheid zoude verzuimen, om, zoo mogelijk, de strijdende partijen te bevredigen.

In handels-berigten uit Konstantinopel van den 6den wordt gewaagd van eene reis, welke de Mufti naar Schumla zoude hebben ondernomen, op het gerucht, dat door de in de turksche gelederen geplaatste staatkundige uitgewekenen grondstellingen werden verkondigd en verbreid, die in geenen deele met de voorschriften van den Koran waren overeentebrengen; — dat voor het overige de kastelen aan den Bosporus bij voorduring werden versterkt en gewapend en van geschut voorzien, 't welk men meende, dat uit Engeland was aangebragt.

Heden heeft men in Triest berigt uit Konstantinopel ontvangen van den 10den houdende, dat de Sultan de komst van de britsche en fransche vloten voor die hoofdstad had verlangd. Of de gezanten van Engeland en van Frankrijk hadden verklaard, dat zij aan dit verzoek zouden voldoen, wordt in deze berigten niet gemeld; — wel, dat beide nog steeds bemiddelende pogingen aanwendden. — Naar luid dezer berigten is er een nieuwe patriarch der grieksche Kerk verkoren, en zoude de Porte hebben besloten tot het vereenigen van observatie-corpsen aan de grieksche en de perziaansche grenzen.

BERLIJN, 20 October.

Zaturdag vertrekt de Koning naar Saksen. Alvorens de inwijding van het gedenkteeken van *Luther*, te Maagdenburg, bij te wonen, zal Z. M. de stad Halle nog een bezoek brengen. De togt naar Eisenach en naar den Wartburg is opgegeven.

Ten aanzien van de oostersche verwikkelingen, houdt men zich alhier verzekerd, dat, indien het werkelijk tot vijandelijkheden komt tusschen Rusland en Turkije, beide de partijen, zoodra zij vermeenen genoeg voor hunne eer te hebben gedaan, door bemiddeling tot een vergelijk zullen kunnen worden gebragt, en dat alsdan, even als in 1829, die taak aan Pruissen zal worden opgedragen. — Heden heeft de russische gezant, de heer *v. Budberg*, depeches van zijne Regering, van den 15den, uit Petersburg bekomen, en daarbij vermoedelijk het russische oorlogsmanifest, in antwoord op dat van den Sultan. Hij heeft dadelijk eene conferentie gehad met den presiderenden minister, welke zich daarop terstond naar Potzdam, alwaar Z. M. de Koning zich bevindt, heeft begeven.

VAN DEN RIJN, 21 October.

Den 19den is het russische post-stoomschip *Wladimir*, den 15den van Petersburg vertrokken, te Stettin aangekomen. Volgens het zeggen van daarmede overgebragte reizigers, was op 't oogenblik, dat zijlieden de genoemde hoofdstad verlieten, het gerucht aldaar algemeen verbreid, dat het russische oorlogs-manifest in 't licht was verschenen, doch had hun de tijd ontbroken, om zich van de waarheid van dit gerucht te overtuigen.

Naar luid sommige berigten, zoude de generaal *Gortschakoff*, op den brief van *Omer-bassa*, ten geleide van het manifest van den Sultan, aldus hebben geantwoord. „Mijn meester voert geen oorlog tegen Turkije en ik heb last om de vorstendommen niet eer te verlaten, voor dat de Porte den Keizer de zedelijke voldoening zal hebben gegeven, welke hij verlangt. Zoodra dit oogmerk zal zijn bereikt, zal ik de vorstendommen dadelijk en om 't even in welk jaargetijde ontruimen. Als het turksche leger aanvalt, zal ik mij bij eene verdediging bepalen." Dagteekening, of andere bijzonderheden worden niet gemeld, en het bovenstaande moet op een telegrafisch berigt uit Weenen berusten.

PARIJS, 20 October.

Ook heden heeft men hier niets naders vernomen omtrent den stand van zaken in het Oosten. Het half-officiële dagblad *le Pays* behelst te dien aanzien het volgende:

„Het is niet zeer waarschijnlijk, dat *Omer-bassa* van zijnen kant een begin met de vijandelijkheden zal hebben gemaakt. Vermoedelijk zal hij zich in zijne verdedigende stelling blijven handhaven, en zich, wat regtstreeksche vijandelijkheden aangaat, tot schermutselingen van geheel plaatselijken aard bepalen. De taktiek van het ottomanische leger vereischt, dat het bij den Donau gelegerd blijve, 't welk ook overeenkomt met de aan *Omer-bassa* gegevene zeer omzigtige instructien. Het overtrekken van den Donau door de russische krijgsmagt, ja zelfs eene poging daartoe, zou als eene voor Turkije zeer gewenschte zaak moeten worden beschouwd.

„Het eerste punt, waar de krijg met ernst kan worden gevoerd, is de aziatische grens van Anatolie. Aldaar staat *Abdi-bassa*, aan het hoofd eener legermagt van 50,000 man regelmatige troepen. Verder worden meer dan 60,000 man aldaar gevonden, welke behooren tot volksstammen, die òf moeten worden geteld tot de bondgenooten van Turkije, òf die aan dat Rijk cijnsbaar zijn. Die stammen zullen aan de genoemde grensscheiding krachtdadig aan den strijd kunnen deelnemen, en zich, ten koste van den vijand, van het benoodigde voor hun levens-onderhoud kunnen voorzien. Alleen reeds de Drusen hebben een contingent van 40,000 gewapende manschappen geleverd.

„Het schijnt, dat een zeker aantal, tot de turksche vloot behoorende schepen, is vertrokken, om in de Zwarte-zee te kruissen met het tweeledige oogmerk, om de bewegingen der legermagt van *Omer-bassa* te ondersteunen en de russische oorlogschepen in ontzag te houden, die het russische leger beschermen en daarenboven de gemeenschap belemmeren tusschen Turkije en de bergvolkeren van den Caucasus, die steeds met Rusland in oorlog zijn. In die streken is het klimaat veel gunstiger, dan aan den Donau, zoodat daar de oorlog, zelfs in het gestrenge jaargetijde, allezins mogelijk is.

„Ingeval de russische krijgsmagt mogt besluiten tot het overtrekken van den Donau en de provincien bedreigen, die meer onmiddelijk zijn gelegen in de nabijheid van Konstantinopel, dan zou de geheele turksche vloot naar de Zwarte-zee stevenen, ten einde de gemeenschap te beletten tusschen de russische zeemagt en het leger van vorst *Paskevitz*. Zoo als men verzekert, zal dat beroemde legerhoofd eerlang het bevel over de russische legermagt aanvaarden.

„Het laatste door de Verhevene Porte uitgevaardigde manifest heeft in Duitschland zoowel, als in Frankrijk, een zeer gunstigen indruk te weeggebragt. Men blijft zich nog steeds vleijen met het vooruitzigt op eene vredelievende schikking van het hangende vraagstuk, op eene voor al de daarin betrokkene partijen even eervolle wijze. In elk geval hoopt men, dat de europesche mogendheden krachtdadig tusschenbeiden zullen komen, zoodra slechts een begin met de vijandelijkheden zal zijn gemaakt. Men blijft steeds spreken van een manifest der russische Regering, welke niet tot den krijg schijnt te zullen overgaan, dan na zich te dien aanzien te hebben verklaard, ten aanhoore van geheel Europa, 't welk den verderen loop der omstandigheden aandachtig, doch tevens niet zonder bekommering te gemoet ziet."

Het is nog geenszins gebleken, dat de vereenigde eskaders werkelijk reeds in de Dardanellen zijn binnengeloopen. Onder de geruchten van den dag behoort, zoo als reeds met een enkel woord is gemeld, dat de turksche gezant *Vely-bassa*, namens Turkije, heeft aangedrongen bij den Keizer op het overzenden van fransche generaals. Heden wordt daarbij gevoegd, dat de gezant ook het blokkeren door de vereenigde eskaders zou hebben gevorderd van de russische zeehavens in de Krim.

Sommige personen zijn niet vreemd van het denkbeeld, dat de Regering hier te lande een aantal officieren met verlof uit de dienst zal ontslaan en hen zal magtigen, om zoo lang dat verlof duurt, naar goedvinden te beschikken over hunnen tijd en degen. Die officieren zouden alsdan naar Turkije kunnen vertrekken. Het ontbreekt niet aan personen, die zulks voor ongegrond houden en van meening zijn, dat eene zoodanige handelwijs niet overeenkomstig zou wezen met de waardigheid eener mogendheid van den eersten rang. Zoo veel schijnt inmiddels als zeker te kunnen worden aangenomen, dat Frankrijk en Engeland den loop der zaken voorshands lijdelijk zullen afwachten; — dat zij geene verdere stappen zullen doen, zoolang niet de beide legers handgemeen zijn geworden, en eerst na het eerste treffen, nadrukkelijke pogingen zullen aanwenden tot het weder openen der onderhandelingen. Het engelsche Bewind is, naar het schijnt, bepaaldelijk gestemd tegen eene regtstreeksche tusschenkomst der vereenigde eskaders, en het kan moeijelijk worden aangenomen, dat de fransche Regering alleen zal willen overgaan tot een zoo gewigtigen maatregel. Inmiddels wordt de turksche Regering van de zijde der westelijke mogendheden krachtdadig aangespoord om al de aanzoeken van staatkundige uitgewekenen, die Turkije tegen Rusland mogten willen ondersteunen, zooveel mogelijk van de hand te wijzen. Vermoedelijk zal het in den turkschen Minister-raad ook niet ontbreken aan leden, die zeer goed zullen bevroeden, dat het tijdelijk aannemen van uitgewekenen in de turksche gelederen de Porte in moeijelijkheden zal kunnen wikkelen met mogendheden, die onder het getal harer bondgenooten moeten worden geteld.

— De gestrenge maatregelen, waartoe de Regering hier te lande heeft gemeend hare toevlugt te moeten nemen, ter handhaving van de binnenlandsche veiligheid, zijn steeds het onderwerp der gesprekken. Onder de gevangen genomene personen worden er eenige gevonden, die ter goeder naam bekend staan en van welke men kwalijk kan veronderstellen, dat zij de hand hebben willen leenen tot het ondersteunen van ontwerpen, welker doel is de omverwerping der thans bestaande maatschappelijke orde van zaken. De meeste gevangenen zijn meer of minder opgewondene Democraten. Te Epernay zijn lieden in hechtenis genomen, die in 't bezit zijn gevonden van oproerige proclamatien, de onderteekening voerende van *Ledru Rollin*. Men heeft een bekenden Democraat hooren verkondigen, dat de zaken eene wenschelijke wending hadden genomen, en het geene zes maanden meer zou duren, of het volk zou weder meester zijn van de Tuilerien. — Onder de departementen, waar de democratische partij vooral aanhangers telt, moet de Pas-de-Calais worden genoemd. De politie is daar, ter opsporing van bescheiden, welke zij wist dat bestonden, zelfs genoodzaakt geweest tot het openen van matrassen en meer in andere dergelijke voorwerpen.

— Z. M. de Keizer heeft bepaald, dat voortaan uit zijne bijzondere fondsen een vast jaargeld van 2000 fr. zal worden uitbetaald aan de ouders van den overleden franschen zee-officier *Bellot*.

Men maakt de opmerking, dat, zoo dikwerf HH. MM. te Compiègne zich in 't openbaar hebben vertoond, de Keizerin zich heeft bevonden aan de regterhand des Keizers. Men wil uit deze omstandigheid afleiden, dat H. M. zich weder in eenen toestand van zwangerschap bevindt. Dit vermoeden wint veld, doordien H. M. thans, tegen hare gewoonte, van de jagt-vermaken te Compiègne getuige is niet te paard, maar in een rijtuig gezeten.

LONDEN, 20 October ('s avonds).

Aan de verwachting, dat de berigten uit Konstantinopel, na den 6den van daar afgezonden, melding zouden hebben gemaakt van de aankomst van de britsche en fransche vloten voor deze hoofdstad, is niet voldaan, daar het nu genoegzaam zeker is, dat die scheepsmagt den 10den de straat der Dardanellen nog niet was doorgezeild.

Op grond van bijzondere berigten van daar, zoude de britsche ambassadeur, lord *Redcliffe*, den 2den October, last van zijne Regering hebben bekomen, om geene pogingen te sparen, ten einde den Sultan te bewegen, het Weener-ontwerp onveranderd aantenemen, en om tevens te verklaren, dat, indien dergelijke maatregel aanleiding mogt geven tot eenige volksbeweging, de Keizer zoude kunnen rekenenen op den bijstand van de britsche oorlogschepen, ten einde dezelve te bedwingen. Naar luid van deze berigten zoude *Reschid-bassa* hebben verklaard, dat hij zich liever de regterhand zou laten afhouwen, en deze in den Bosporus smijten, dan tot de uitvoering van dergelijken maatregel medewerken, en dat hij op een zoodanig aanbod geen ander antwoord konde geven, dan dat de Sultan vastelijk had besloten, om in dezen op den moed en de volharding van zijn volk te vertrouwen.

Het gevolg daarvan zoude zijn geweest, dat dit besluit van den Sultan eene algemeene tevredenheid onder de menigte had verbreid, als welke zich geene andere dan treurige gevolgen van de komst dezer scheepsmagt voorstelde, en dat de beide eskaders hunne station in de Besicabaai alsnu zouden verlaten; — het fransche naar de baai van Vourla, in de golf van Smyrna, zoude verzeilen: — en het britsche naar de haven van Olivete, op het eiland Mytilene, — ten einde aldaar te overwinteren.

Dit laatste strookt echter niet met een telegrafisch berigt, alhier over Nederland ontvangen, en waaraan nog al geloof wordt gehecht; dat namelijk de Sultan den 10den October het besluit zoude hebben genomen, om den britschen ambassadeur te verzoeken, om de britsche scheepsmagt naar Konstantinopel te ontbieden, en dat de genoemde gezant zoude hebben verklaard, aan dit verzoek te zullen voldoen.

In buitenlandsche dagbladen is gewaagd van het oprigten in Engeland van een legioen van staatkundige vlugtelingen, ten einde de Turken in den aanstaanden oorlog tegen Rusland ter zijde te staan; — met aanduiding zelfs van de uniform-kleeding, welke aan de leden van dit legioen is of zoude worden verstrekt. De secretaris van het letterkundige genootschap van de vrienden van Polen, en ook de poolsche kollonel *Wierciuski* hebben zich verpligt gerekend, om dit gerucht, als allezins ongegrond, te logenstraffen.

— Uit Italie wordt gemeld, dat miss *Cunningham*, welke, als schuldig aan protestantsche propaganda, in Toscane, bij maatregel van politie, was gevangen gezet, en waarvan het ontslag door den Groot-Hertog in den beginne was geweigerd, den 10den October in de gevangenis te Lucca berigt heeft bekomen, dat de genoemde Vorst destijds hare invrijheidstelling had gelast. Zij heeft geweigerd, om, zonder eene regterlijke uitspraak, te vertrekken, om dat, al waren de haar te laste gelegde feiten op de waarheid gegrond, zij echter de bestaande wet, hoe onverdraagzaam dan ook, niet had overtreden. Men heeft daarop gedreigd met middelen van bedwang, om haar de gevangenis te doen ontruimen, en nadat men haar dit in geschrifte had medegedeeld, heeft zij gehoorzaamd. — Velen verlangen, dat zij zich nu tot de britsche Regering zal wenden, om, door hare tusschenkomst, vergoeding te erlangen voor het geleden onregt.

BRUSSEL, 21 October.

Men heeft in der tijd verzekerd, dat er eene belangrijke wijziging in het belgische ministerie ophanden was. Dit is dadelijk en van goederhand tegengesproken, doch met bijvoeging, dat alleen de minister van Oorlog, de generaal *Anoul*, om redenen, hem personelijk betreffende en die niet bepaaldelijk met staatkundige aangelegenheden in verband stonden, 'er op bedacht was, om zijn ontslag uit deze betrekking aantevragen. Thans wordt verzekerd, dat de genoemde minister, gehoor gevende aan het dringend verzoek van een zeer hoog geplaatst persoon, voor alsnog van dit zijn voornemen heeft afgezien, en dat zulks in den laatsten, onder 's Konings voorzitting gehouden, Minister-raad aan de overige bewindslieden is bekend gemaakt.

Tot nog toe blijkt het niet, dat, hetzij van Frankrijk, hetzij van Belgie ernstige pogingen zijn aangewend, om, door het tot stand brengen van een nieuw handels-verdrag, eenige verandering in de tegenwoordige handels-betrekkingen te brengen.

'S GRAVENHAGE, 22 October.

Z. M. heeft benoemd tot lid van commissie van administratie der gevangenissen te Rotterdam den heer jhr. *A. L. Coenen.*

Z. M. heeft benoemd tot eersten officier van gezondheid der 2de klasse *C. Gobée*, en heeft, op grond van langdurige dienst, een pensioen van *f* 1300 verleend aan den off. van gez. 2de klasse *G. L. Ritter.*

— Bij beschikking van den 22sten October heeft de minister van Binnenlandsche Zaken bepaald, dat de herstemming, ter verkiezing van een lid der Tweede-Kamer der Staten-generaal in het kiesdistrict Haarlem, zal geschieden op Donderdag den 3den November 1853.

HAARLEM, 22 October.

De telegrafische berigten uit Parijs van heden ochtend melden, dat van de dezer dagen in verzekerde bewaring genomen personen, weder een groot aantal op vrije voeten is gesteld.

Gehoor gevende aan den raad der britsche bewindslieden, zoude de fransche Regering hebben verklaard, niet te kunnen voldoen aan de aanvraag der turksche ministers, om een zeker aantal fransche officieren aftestaan, ten einde de turksche troepen in den wapenhandel te onderwijzen.

Naar luid van berigten, in Parijs ontvangen, moet door russische oorlogschepen een aanzienlijk corps troepen, begroot op 10 à 12000 man, van Sebastopol naar Poti, of Potti, even bezuiden Mingrelie, bij de turksche grenzen niet zeer ver van Trebizonde, zijn overgebragt en aldaar ontscheept.

Te Rotterdam zijn op den 21sten October aangegeven 2 cholera-lijders; één hersteld; geene overleden.

Op den 21sten October zijn te Amsterdam, bij de centrale commissie, aangegeven 3 cholera-lijders; 8 overleden, 1 hersteld.

Te Amsterdam zij op 22 October aangegeven 6 cholera-lijders, 2 hersteld, 3 overleden.

Tot den 20sten October zijn te Schiedam, volgens gedane aangifte, in 't geheel door de cholera aangetast 201 personen. Van dezen zijn overleden 144 personen; 48 zijn hersteld, zoodat laatstelijk nog 9 personen aldaar in behandeling waren.

— Zaturdag 5 November zal aan het ministerie van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage worden aanbesteed het inrigten van het voormalige paleis van Z. K. H. den *Prins van Oranje*, op het Plein aldaar, tot eene bewaarplaats van het Rijks-archief; het derwaarts overbrengen van dit archief uit de lokalen, alwaar het thans is geborgen; het schoonmaken en plaatsen van hetzelve, en het leveren van eenig meubilair.

— Uit Amsterdam wordt gemeld, dat het Z. M. heeft behaagd aan de werklieden, aan 's Rijks werf, gedurende de aanstaande vier wintermaanden, uithoofde der hooge prijs der levensmiddelen, het zomerloon te laten behouden.

— Naar men verneemt, is er in de laatst gehoudene Algemeene Vergadering der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid te Haarlem besloten, om zich in tijds bezig te houden met de bevordering der belangen van de nederlandsche industriëlen, op de aanstaande groote Tentoonstelling te Parijs in 1854. — Daartoe is in de eerste plaats de goedkeuring en medewerking van het gouvernement ingeroepen. — In de tweede plaats is er eene hoofd-commissie voor Nederland benoemd, bestaande uit drie leden, als de heeren: *C. J. Glavimans*, directeur der Maatschappij, te Rotterdam, *Y. D. C. Suermondt*, te Utrecht en mr. *W. J. C. van Hasselt*, te Amsterdam, welke commissie meer speciaal belast is met de leiding der zaken in het algemeen. Terwijl in de derde plaats in alle departementen subcommissien benoemd zijn om allerwegen de belangstelling optewekken en de hoofd-commissie ter bereiking van het groote doel behulpzaam te zijn.

Het is te hopen, dat deze bemoeijingen door onze industriëlen op prijs gesteld zullen worden, en door hunne medewerking de eer van Nederland te Parijs waardig zal worden vertegenwoordigd.

— Onder de bij het nederlandsche leger in Indie tot kapitein bevorderde officieren, is genoemd de heer Z. J. W. Rozeboom; — moet zijn *L. J. W. van Rouceroy.*

— De bekende fransche tooneelkunstenares *Rachel* heeft Parijs tijdelijk verlaten en den togt aangenomen naar Petersburg, waar, naar men verzekert, men haar een bedrag van niet minder dan 500,000 fr. heeft aangeboden. Zij heeft tot de aanneming van dat aanbod de toestemming van den franschen Keizer gevraagd en verkregen. Hare afwezigheid uit Parijs zal denkelijk van een jaar zijn. Hare woning, met alles wat daarin is, zal openbaar worden verkocht. Den 20sten October is mej. *Rachel*, op hare doorreis naar Rusland, te Brussel aangekomen.

De dagbladen deelen het overlijden mede van den heer *Bouffé*, die onder de tegenwoordige fransche tooneelkunstenaren voorzeker eene zeer voorname plaats heeft bekleed.

— Op den spoorweg van Orleans heeft een onheil plaats gehad. Aldaar is de gewone trein voor de reizigers gereden tegen een met goederen beladen wagen. Een persoon is ten gevolge van den schok overleden, en een aantal anderen min of meer ernstig gekwetst. Sedert eenige dagen zijn in Frankrijk nogal ongelukken op spoorwegen voorgevallen, en het ontbreekt daar te lande niet aan personen, die zich beklagen over de onachtzaamheid van vele Spoorweg-maatschappijen en over gebrek aan gestrengheid bij het toezigt, 't welk van Regeringswege op die maatschappijen behoort te worden uitgeoefend.

— Het it thans zeker, dat het geschrift van den voormaligen franschen volksvertegenwoordiger en aanhanger der Bergpartij, den heer *Victor Hennequin*, getiteld: „De ziel der aarde" zal worden gedrukt. De boekhandelaar *A. Dentu* te Parijs heeft zich met de uitgaaf van hetzelve belast. Men houdt het er voor, dat eene zeer hooggeplaatste vrouw zich met de zaak heeft bemoeid en den franschen minister van Binnenlandsche Zaken heeft verzocht om de verbreiding van het bedoelde werk niet te beletten. Inmiddels verzekeren personen, die in de gelegenheid zijn geweest het handschrift te lezen, dat de schrijver onbewimpeld verklaart, dat hij, tengevolge van magnetischen invloed, ten stelligste te weten is gekomen, dat de Democratie eenmaal het onderspit zal delven. Wordt dit bevestigd, dan zal het wel geene verwondering kunnen baren, dat de uitgaaf van het geschrift minder bezwaren heeft ontmoet, dan men aanvankelijk heeft gedacht.

— Zoo gemeld wordt, heeft onder de personen, welke te Maastricht het gastmaal hebben bijgewoond, 't welk bij het feest van de opening van den spoorweg van Maastricht naar Aken is gegeven, eene merkwaardige eenstemmigheid geheerscht. Door den Opper-regerings-raad van Aken, den heer *Kuhlwetter*, is, op eene indrukwekkende wijze, de feestdronk op Z. M. den Koning der Nederlanden ingesteld; door den commissaris des Konings, die op Z. M. den Koning van Pruissen: door den heer *Clermont* de dronk ter eere van Pruissen en Nederland. — Door den heer *Lamberts*, voorzitter van de akensche directie, is gedacht aan den welvaart van de beide steden Aken en Maastricht. De heer *Swart* heeft een feestdronk ingesteld op de aanstaande daarstelling van den spoorweg van Maastricht naar Hasselt, en deze is beantwoord door den heer *de Schiervel*, den gouverneur van Belgisch Limburg, met een wensch voor de welvaart van de drie Landen, die, op deze wijze, met ijzeren banden aan een gehecht zullen worden, en wat betreft, gelijke belangen en behoefte aan dagelijksche gemeenschap van onderling verkeer, als 't ware, een volk zullen uitmaken; welke laatste uitboezeming een algemeen vreugdegejuich onder de aanwezigen heeft doen opgaan.

Vooreerst zullen er drie stoomtreinen van Maastricht naar Aken vertrekken en van daar terugkeeren: als een des ochtends vroeg; een tweede in den namiddag, en een derde des avonds, en even zoo uit Aken. De weg zal door de eerste en de laatste treinen binnen anderhalf uur, en door den goederentrein binnen twee uren worden afgelegd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 22 October. Den 21sten dezer in Texel binnengekomen: *Sippe Visser*, van Kempema, Londen; *Joys*, Chapman, Sunderland; de stoomb. *Gouv. van Ewijck*, *Graaf van Rechteren* en *Min. Thorbecke*, alle 3 van Hull; *Maria*, Zeilinga, Riga; *Catharina Johanna*, Geelmuyden, Drammen. Gisteren nog: *Niessina*, Gruppelaar, Hartlepool; en uitgezeild: de stoomb. *Burgem. Huidekoper*, Hull. Wind w. z. w. - z. w.

Den 29sten Aug. te St. Helena binnengekomen: *Awbarawa*, Buikes, Batavia naar Amsterdam; 30 dito *Caroline Agnes*, Morris, dito naar Rotterdam.

Den 19den Sept. van Ismaïl uitgeklaard: *Corneliszoon*, van Hemert, Kanaal.

Den 6den dezer van Malaga uitgezeild: *Visscherij en Handel*, van der Weyden, Amsterdam; en uitgeklaard: 10 dito *Elisabeth*, Krechler, Rotterdam.

Den 10den dezer ter reede van Algeciras binnengekomen: *Johannes*, Hollander, Malaga naar Amsterdam.

Den 15den dezer te Brest binnengekomen: *Amsterdam*, Wortelboer, Amsterdam.

Den 18den dezer te Gravesend binnengekomen: *Amstel*, Rademaker, Amsterdam.

Den 18den dezer van Deal uitgezeild: *Hendrika*, Reiniersen, Londen naar Melbourne, na gerepareerd te hebben.

Den 17den dezer van Hartlepool uitgezeild: *Paul Johann*, Poort, Hongkong.

AMSTERDAM, 21 October. Aangaande het schip *Alida Jacoba*, van Newcastle naar Marseille, 23 Jan. l. l. van Torbay vertrokken, heeft men sedert niets vernomen.

ROTTERDAM, 21 Oct. Volgens brief van kapt. Scott, voerende het schip *Cortgene*, van hier naar Batavia, in dato 10 Sept., bevond hij zich toen op 2° n. b. en 21° 16' w. l.; aan boord was alles wel.

Gepraaid: 2 Sept., *Pollux*, kapt. Kooy, van Liverpool naar Singapore; 28 dito, op 39° 14' n. b. en 14° w. l., *Beertha Schuringa*, wijlen kapt. de Vries, van Triest naar Falmouth.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

22 *October* 1853. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	59 15/16	60¼	60
„ „	3	„	71	¼	71½
„ „	4	„	90 13/16	91⅛	90 7/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	„	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	„	—	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	„	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. „ „ .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	„	—	—	—
„ . . .	4½	„	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & Co. . . .	5	„	102⅝	103	102⅝
„ „ 1828/1829.	5	„	101½	102	—
Certificat. „ 1831/1833.	5	„	93¼	½	—
„ „ 1840	4	„	88	—	—
„ bij Stieglitz . . .	4	„	87	—	—
„ „ „ N. .	4	„	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	„	94	—	—
Certific. van „ . .	6	„	69½	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*		—	—
Obligatiën	4	pct.	81½	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	„	20 13/16	21⅛	20 13/16
„	3	„		—	—
„ Binnenl. . .	3	„	39½	⅞	39½
Amortisable			—	—	—
Bew. Coupon			4 11/16	13/16	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
„ „ „ . .	4	„	—	—	—
„ Metalliek . .	5	„	75	9/16	—
„ „ N. . .	5	„	87	88	87
„ „ . .	2½	„	38¼	⅝	—
BELGIE, ...	2½	„	—	—	—
Rothschild, ...	2½	„	49⅜	—	—
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	—	—	—
„ „ £ 200	5	„	—	—	—
PORTUGAL, Oblig.	3	„	35½	36¼	35⅝
„ defired	3	„	-	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½	„	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¾	„	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	„	18¾	19	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	„	21¾	22⅜	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			4⅛	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 104½. Aandeelen Haarl.-meer 99⅞. Rusland cert. adm. Londen 4½ pc. 94. Oostenrijk Metall. Le B. 5 pc. 87. Columbia Equador 3 13/16. Grenada oblig. uitgest. 7⅛ à ½. Orig. Amerika Bank 3¾. — Beleening 2½. Prolongtie 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
BOON HARTSINCK, Pres.

Van de binnenl. fondsen waren de 2½ iets vaster dan gisteren; de 4 pc. aangeboden. De prijzen der buitenlandsche waren over 't algemeen nog flaauw. Al deze fondsen en vooral de russische en oostenrijksche waren tegen lagere prijzen te verkrijgen.

WEENEN, 21 October. De 5 pc. metall. 91¾; zilver 13.

LONDEN, 22 October. De 3 pc. gecons. resc. 91⅛. Mexico 23⅞. Peru 4½ pc. 70. Grenada uitg. 73¾. Spanje 1 pc. 21½.

PARIJS, 21 October. De 3 pc. renten 72 fr. 25; 4½ pc. 99 fr. Spanje 3 pc. binn. 40¾.

ANTWERPEN, 21 Oct. Belgie 2½ pc. 53⅛. 1 pc. Spanje 20⅞.

Uit het voor acht dagen opgemaakt zestal van predikanten, ter vervulling der vacature ontstaan door het emeritaat verleend aan ds. *J. C. van de Velde*, werd heden avond door den algemeenen kerkeraad der Hervormde Gemeente te Zutphen, geformeerd het navolgende drietal, bestaande uit: dr. *von Baumhauer*, pred. te Geervliet; ds. *v. Loon*, te Edam; ds. *Coolhaas v. d. Woude*, te N.-Beerta. Waarna tot aller genoegen onmiddelijk werd beroepen als herder en leeraar T. K. M. VON BAUMHAUER, theol. & litt. doct. predikant te Geervliet.

*** Bij de commissie ter bevordering van de godsdienstige en zedelijke belangen der *Trans-Vaalsche Emigranten in Zuid-Afrika* zijn, sinds de laatste opgave, in dank ontvangen de navolgende bijdragen: bij ds. *Broes:* van ds. *van Eyk* *f* 5,10; F. D. B. coup. *f* 2,47½; van N. N. *f* 2,50. Bij ds. *van Voorst:* nogmaals van den heer *Hiddingh* te Assen *f* 50, benevens eene partij boeken; van ds. *Westerbeek van Eerten* *f* 1,50; van ds. *Pleyte* te Bergen op Zoom *f* 7,50. Bij ds. *Bruinier:* van mevr. *F.* *f* 2,50; mej. N. *f* 4,20; A. *f* 2,50.

De commissie neemt tevens de gelegenheid waar, om den belangstellenden de verzekering te geven, dat, indien hare werkzaamheden voor het oogenblik eenige vertraging ondervinden, de reden daarvan te zoeken is in hare zucht, om het voorgestelde doel op de beste en zekerste wijze te bereiken, waartoe zij zich onder anderen met de Synode der Nederduitsche Hervormde Kerk aan de Kaap in betrekking heeft geplaatst. Voorts blijft haar elke gift en elk, *misschien nog niet afgehaald, inschrijvings-billet*, hartelijk welkom, gelijk zij mede gaarne, bij de reeds ingekomene, nog andere aanzoeken van predikanten en onderwijzers zal blijven ontvangen.

Amsterdam, Namens de commissie,
19 *October* 1853. G. A. VAN LIMBURG BROUWER, Secret.

*** GROOTEN VAUXHAL TE *HAARLEM*.
Maandag 24 October van twaalf tot vijf ure, VOCAAL en INSTRUMENTAAL MATINÉE MUSICALE, te geven door de Familie G. A. DITTMAR, uit Coblentz. Intree 25 Cents in vertering. J. A. WOLFF.

*** VERGADERING van den Gemeente-Raad van Haarlem, op Woensdag den 26sten October 1853, des namiddags ten 1 uur.

*** Getrouwd:
REINDERT CORNELIS JANSSEN CLAASZn.
en
GEERTRUIDA WIJGMANS.
ZWOLLE, den 20sten October 1853.

*** Getrouwd:
TH. COOL,
Weduwnaar van *J. de Vries Buwalda*, en
H. H. MABE.
SNEEK, 20 October 1853.

*** Getrouwd:
HAARLEM, 20 October 1853.
E. A. KRUSEMAN
en
P. E. LIERNUR.

*** Getrouwd:
SASSENHEIM, den 21sten October 1853.
C. NOBEL
en
H. A. KONING,
van *Haarlem.*

*** Getrouwd:
STETTYN, den 22sten October 1853.
Dr. C. E. A. WAGNER,
van *Berlijn*, met
J. M. W. SCHRÖDER,
van *Doetinchem.*
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van een' welgeschapen ZOON, Vrouwe *WILLEMINA HENDRIKA DREUX CROL*, geliefde Echtgenoot van M. J. STRUICK Cz., Predt.
'sBOSCH, 19 October 1853.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *A. H. SLICHTENBREE*, Echtgenoot van
J. J. CAMBIER.
BUITENLUST, bij *Vianen*, 19 October 1853.
Eenige kennisgeving.

*** ZWOLLE, den 20sten October 1853. Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER *W. E. M. WESTENENK*, geliefde Echtgenoot van
O. N. BALLOT.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *F. CARDINAAL*, geliefde Echtgenoote van
C. VAN ROSSEM Wz.
ROTTERDAM, 20 October 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *I. M. DIEDERIKS*, geliefde Echtgenoot van
A. W. VAN KLEEFF.
BEEMSTER, 20 October 1853.

*** Den 8sten October 1853 overleed te PARIJS, na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van 77 jaren en drie maanden, Vrouwe FRANCISCA ADRIANA CANNAARTS, Weduwe wijlen den Wel-Edel-Geboren Heer *Jean Robert Guillaume Longayrou.*
N. C. DE GYSELAAR,
Executeur-Testamentair.

*** Heden overleed, tot onze innige droefheid, ons jongste Zoontje RENEKE, in den ouderdom van een jaar en acht maanden.
GRONINGEN, 17 October 1853.
Mr. L. B. LOHMAN,
J. G. LOHMAN — ELLENS.

*** Op den *Huize* VOORSTONDEN, bij *Zutphen* overleed den 17den October 1853, Mejufvrouw PERINA VAN LENNEP, in den gezegenden ouderdom van ruim 80 jaren.

*** Heden overleed onze zeer waarde Vader en Behuwd-Vader den Heer PIETER HOOGENDOORN, in den ouderdom van ruim 78½ jaar. *Uit aller naam*,
G. HOOGENDOORN.
NEDER HARDINXVELD, den 18den October 1853.
Eenige kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden overleed tot mijne bittere smart en die van hare Kinderen, Behuwd- en Klein-Kinderen, mijne geliefde Echtgenoote GERTRUIDA ADOLPHINA HENRIETTA HERMANNA MICHGORIUS, in den ouderdom van ruim 70 jaren. G. SCHOUTEN.
WIJHZIGT, bij *Wijhe*, 18 October 1853.

*** Heden overleed, tot innige droefheid van haren Broeder en verdere Betrekkingen, de Hoog-Wel-Geboren Jonkvrouwe DOROTHEA FRANCISCA AGNES DE BRACONIER.
GRAVE, den 18den October 1853.
Men gelieve deze algemeene kennisgeving ook voor bijzondere te willen aannemen.

*** Tot onze diepe droefheid bezweek heden voor het geweld eener hevige Typhus, onze geliefde oudste Zoon, PIETER.
P. A. VAN DER HOEVEN, Predt.
F. DE GOEIJEN.
RHOON, den 18den October 1853.

*** DODEWAARD, 18 October 1853. Heden overleed tot onze innige droefheid, na een smartelijk, doch geduldig gedragen lijden, onze geliefde Broeder en Behuwd-Broeder, JAN JACOB SLINGERVOET, in den ouderdom van ruim 55 jaren. *Uit aller naam*,
J. E. SLINGERVOET.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden, in den ouderdom van 41 jaren en 6 maanden, ADRIANA MARIA DE COCQ, Echtgenoote van
E. C. DE KONNIGH Az.
EIJERLAND, 19 October 1853.

*** Na slechts vijf dagen met hevige zenuw koortsen geworsteld te hebben, overleed heden, in den ouderdom van 51 jaren, onze dierbare Broeder en Behuwd-Broeder, JACOBUS KIEBERT, voorzien van de genademiddelen der H. Kerk gaf hij gelaten zijne ziel over aan Hem van wien hij dezelve had ontvangen. *Uit aller naam*,
NIEUWVEEN, 19 October 1853. B. KOELMAN.
Vrienden en Bekenden gelieve deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed ons geliefd jongste KINDJE, in den ouderdom van vier weken.
ZEYST, J. A. VAN EMBDEN.
19 October 1853. J. M. C. VAN EMBDEN,
Eenige kennisgeving VAN DIJK.

*** Aan ons hart, dat nog bloedde door het vroegtijdig afsterven van onzen Broeder *J. A. Boeije*, te Heenvliet, werd op nieuw eene diepe wonde toegebragt door het overlijden van onzen innig geliefden Vader M. J. BOEIJE. Hij had bijna den ouderdom van 61 jaren bereikt. *In aller naam*,
IJZENDIJKE, J. J. BOEIJE,
20 October 1853. Arrond.-IJker, te *Goes*.

*** Heden overleed tot mijne diepe droefheid, mijne dierbare Echtgenoot JOHANNA HENDERINA ANNA CLOOS, in den ouderdom van ruim 42 jaren.
GELDERMALSEN, R. DREES.
20 October 1853.

*** Heden overleed ons geliefd jongste Kind, FRANCINA, bijna 10 maanden oud.
ROTTERDAM, M. M. DE MONCHY.
20 October 1853. R. A. W. P. DE MONCHY,
Eenige kennisgeving. LEMZON PIJNAKER.

*** Te 's GRAVENHAGE is op den 20sten October 1853, in den ouderdom van ruim 76 jaren, onverwacht overleden, de Wel-Edele Heer CHRISTOFFEL RAESEL BOLDERMAN.

*** Heden overleed na een smartelijk lijden van tien weken, mijn geliefde Echtgenoot JACOB VAN DER POT, in den ouderdom van 53 jaren.
ROTTERDAM, 20 October 1853.
E. C. MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT,
Wed. *Van der Pot*.

*** Onze geliefde oudste Dochter MARIE ANTOINETTE, werd ons heden, op 14 jarigen leeftijd, door den dood ontrukt. B. SPOELSTRA.
UTRECHT, P. A. SPOELSTRA — BROCX.
22 October 1853. Eenige kennisgeving.

*** De naastbestaanden van den Heer *Johs. Groesbeek*, betuigen door deze hunnen dank voor de vele blijken van deelneming, bij deszelfs overlijden ondervonden.
HAARLEM, 22 October 1853.

*** De HOUDERS van *Aandeelen* of van *Renversalen* of van *Coupons* van 1 Augustus 1787 in de Negotiatie ten behoeve van Fransche Pachters, in der tijd ten Kantore van wijlen den Heer BOLONGARO CREVENNA, te Amsterdam opgerigt, worden verzocht daarvan schriftelijke aangifte te doen met vermelding der nummers bij den Advokaat G. J. DE MARTINI, te Amsterdam.

*** Al degenen welke iets te pretenderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel van CHRISTIAAN AHLERS, in leven Zadelmaker te Haarlem, gewoond hebbende en aldaar den 17den October 1853 overleden, gelieven daarvan ten spoedigste opgave of betaling te doen aan het Kantoor van P. ENGESMET, in de Kruisstraat aldaar.

*** In de Zuiderschool te Westzaan wordt, uiterlijk tegen 1°. December aanstaande, gevraagd: Een' ONDERMEESTER, ten minste van den Derden Rang, en tevens geregtigd om onderwijs te geven in de Fransche Taal, op een Tractement van *f* 150,— boven de Kost, Inwoning enz. (Het onderwijs in de Fransche Taal zal dagelijks na de gewone school-uren door hem aan eenige Leerlingen moeten gegeven worden.) Men vervoege zich, voor den 6den November e. k. met de noodige bewijsstukken, in *persoon* of met *franco* Brieven, aan den President der Commissie van Plaatselijk Schooltoevoorzigt aldaar, den Wel-Eerw. Heer J. A. J. VERSTEGE.
Westzaan, den 21sten October 1853.

*** Men verlangt ten spoedigste een HUISONDERWIJZER, van de Hervormde Godsdienst. Adres met *franco* Brieven aan het adres van C. VERLOOP, Veldwachter te Nieuw Beijerland.

*** Er wordt gevraagd op eene Fransche Dagschool, eenen SECONDANT, die behalve de gewone vakken van Onderwijs, de Fransche Taal grondig verstaat, tegen genot van Kost en Inwoning, benevens een Salaris van **f 150 à f 200** 's jaars. Brieven *franco*, onder Letter T., bij den Boekhandelaar J. H. SIDDRÉ, te Utrecht.

*** Men vraagt ten spoedigste: Eenen SECONDANT, P. G., van den 3en of 4en Rang, die gewoon is het Fransch te spreken en te onderwijzen. Behalve Tafel, Bed, enz. geniet men aanvankelijk *f* 80 à *f* 60 Salaris. Adres *franco*, onder Lett. M., bij J. H. KNOOP, op het Donkere Sparen, te Haarlem.

*** **SECONDANT?**
Men vraagt tegen aanzienlijke *Remuneratie*: Een' SECONDANT, van de P. G., bedreven in het Holl.-Fr. en vooral in de *Wiskunde*. Adres per *gefr.* Brieven, onder Lett. M, aan den Boekhandelaar C. VAN DER POST JR., te Utrecht.

*** Op voordeelige voorwaarden vraagt men: Een LEERLING, niet beneden de 16 jaren oud, P. G., die eene goede hand schrijft, in het vak van *Manufacturen*. Reflecterenden adresseren zich met eigenhandig geschrevene en *franco* Brieven, onder de Letter B., bij de Boekhandelaars en Drukkers MENSING & DE KONING, te Rotterdam.

*** Voor een fatsoenlijk Jongeling van de Protestantsche Godsdienst, bestaat gelegenheid om als LEERLING in den *Boekhandel* geplaatst te worden, des verkiezende met Kost en Inwoning, tegen billijke vergoeding. Men adressere zich met *franco* Brieven, onder Letter T., bij J. H. en G. VAN HETEREN, Boekverkoopers in de Hartenstraat, te Amsterdam.

*** **LEERLING GEVRAAGD!**
In eenen Boekhandel in de Prov. Overijssel, bestaat gelegenheid tot plaatsing van een JONGELING, van de Prot. Godsdienst, ter opleiding in den *Boekhandel*, *Boekdrukkerij* en *Boekbinderij*, tegen eene billijke vergoeding voor Kost en Inwoning. Adres met *gefrankeerde* Brieven, onder Letters A. B., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen, te Haarlem.

*** Een gehuwd Tuinman, van de Protestantsche Godsdienst, van middelbaren leeftijd, het Snoeijen, Broeijen, Moezerij en Bloemisterij goed verstaande, en van goede getuigschriften voorzien, zag zich gaarne tegen aanstaande Februarij, als TUINMAN geplaatst.
Adres met *franco* Brieven, onder Letters C. J., bij den Boekhandelaar W. J. TIBOUT, te Wageningen.

*** De BETREKKINGEN van *Binnenvader* en *Moeder*, en Onderwijzer, in het Prot. Landb. Gesticht Montfoort, eerlang staan te vaceren, zoo worden uitgenoodigd zij, die bewijzen kunnen overleggen van geschiktheid, christelijken wandel en zucht, om uit *liefde tot den Heer* te arbeiden, dat zijn Koningrijk kome, zich aan te geven met *franco* Brieven bij den Stichter Directeur te Montfoort.

*** Tot waarneming eener Huishouding en getrouwe behartiging derzelve, wordt door deze aanbevolen: Eene JUFVROUW, *van de Herv. Godsdienst*, en middelbaren leeftijd, die gedurende verscheidene jaren in zulk eene betrekking in *één* gezin is werkzaam geweest. Van hare geschiktheid daartoe, hare omgang met Kinderen, vlugheid, bekwaamheid in alle huisselijke zaken, het beredden der Wasch, Naaijen enz., is men bereid de voldoendste getuigen en verdere alle verlangd wordende inlichtingen te geven. Aanvrage met *geteekende* Brieven *franco*, onder de Letters G. H., bij den Boekhandelaar H. W. MOOIJ, Heerengracht, bij de Leliegracht, te Amsterdam.

*** Er wordt gevraagd tegen November: Eene MEID of BURGER-DOCHTER, in een druk huishouden, die met de Wasch en Koken goed om kan gaan, R. C., en goed zindelijk Werken, Loon 45 à 50 Gulden, onder Letter A., met *franco* Brieven, bij J. H. KNOOP, op het Donkere Sparen, te Haarlem.

*** **VEEMARKT IN DE BEEMSTER, op Maandag den 31sten October 1853.**
Volgens besluit van den Raad der Gemeente, in dato 3 Mei jl., zal in de Beemster jaarlijks den laatsten Maandag in October eene VEEMARKT gehouden worden. Koopers en Verkoopers worden uitgenoodigd die Markt met hunne tegenwoordigheid te vereeren.
Beemster, C. HARTOG, Burgem.
12 *October* 1853. P. WEYHUIZEN, Secret

BIERBROUWERIJEN
Het Scheepje en het Hert, te Haarlem.

Wij ondergeteekenden Bierbrouwers te Haarlem, brengen hiermede ter kennissie van onze geëerde Begunstigers, Stad- en Landgenooten, dat wij, tengevolge der hooge Graan- en Hopprijzen, ons genoodzaakt zien, de prijzen der BIEREN tijdelijk met eene Gulden per Ton (zijnde nog geen Cent per Kruik) te verhoogen, en dat zulks zal aanvangen met den eersten November dezes jaars, strekkende deze verhooging slechts tot eene gedeeltelijke tegemoetkoming. VAN DER AA, SCHMIDT en COMP.
Haarlem, H. LANS en ZOON.
den 24sten October 1853.

*** A. VAN DER MAAREN & COMP., te Haarlem, hebben aangekregen: Nieuwen WINTER-ZALM, 70 Cents het Ons. Versche Zeeuwsche OESTERS *f* 1,20; Texelsche OESTERS *f* 1,50 de 100; Fijnzouten WINTER-HARING; nieuwe Bergsche ANSJOVIS; nieuwe STOKVISCH en LENG, tot een civielen prijs. Brieven *franco*.

VERKOOPHUIS,
GROOTE MARKT.

Ontvangen eene partij goedkoope en deugdzame Zijden en Katoenen PARAPLUIES. Rijke Porseleinen en Bronzen Moderateur LAMPEN, van de beste constructie, waarvoor een jaar gegaurandeerd wordt. Marmeren, Vergulden en Bronzen PENDULES, onder Stolp, waarvoor twee jaren wordt ingestaan, van af *f* 14.
Haarlem, J. P. KARTHAUS.
22 *October* 1853.

*** **GROOTE VERMINDERING IN DE PRIJS VAN**

HOLLOWAY'S PILLEN EN ZALF.

Professor HOLLOWAY, ten gevolge van het groot en vermeerderd debiet, dat zijne twee beroemde Geneesmiddelen in de Nederlanden ondervinden, heeft besloten de verkoopprijs aanmerkelijk te verminderen, ten einde dezelve verkrijgbaar zijn bij alle standen en klassen, de minvermogende niet uitgezonderd.

Zijn op *franco* aanvragen, à contant, te bekomen bij *W. C. van Dort*, te 's Hage, bij *N. C. W. van Someren Brand*, te Dordrecht; bij *S. J. Veen*, te Purmerende, en bij *J. Straatman*, Hootd-Depôthouder, te 's Hertogenbosch; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's* Etablissement.

De prijzen zijn nu de volgende:

De kleinste soort	.... vroeger verkocht	tot *f* 0,90	tot *f* 0,80.
„ tweede soort, bevatt.	3 malen de Kwantiteit	van „ 2,10	tot „ 1,85.
„ derde soort	„ 6 „ „ „ der kleinste soort	van „ 3,30	tot „ 3,00.
„ Doos Pillen	„ 16 „ „	van „ 7,75	tot „ 6.75.
„ „ „	„ 33 „ „	van „ 15,50	tot „ 13,50.
„ „ „	„ 52 „ „	van „ 23,50	tot „ 20,50.
„ Pot Zalf	„ 16 „ „	van „ 8,15	tot „ 7.05.
„ „ „	„ 33 „ „	van „ 15,90	tot „ 13,85.
„ „ „	„ 52 „ „	van „ 23,90	tot „ 20,95.

*** Men wenscht voor een geheel jaar voor twee Dames op een Dorp in de Provincie Utrecht of Gelderland te HUREN: Twee KAMERS met KEUKEN, liefst Binnenshuis, tegen eene Huur van 70 of 80 Gulden.
Men adressere zich met *franco* Brieven, Letter B., aan het Postkantoor te Naarden.

*** TE HUUR, om dadelijk te kunnen aanvaarden: Een zeer geschikt en wel betimmerd HUIS, bestaande in vijf groote, waarvan vier Behangen Kamers, twee Slaapkamertjes, Keuken, Waschkamer, met goede Pomp, een mooije Kelder en zeer groote Zolder, benevens een grooten en vruchtbaren Tuin, onmiddelijk tegen en achter het Huis gelegen. Hetzelve is gelegen in het midden dezer Plaats, aan de groote passage van Zutphen en Deventer, naar de Hanov. en Pruissische Grenzen. Deze plaats is zeer levendig door Fabrijken en anderzins; ook bestaat hier eene Kostschool voor Jonge Heeren. De huurprijs bedraagt 's jaarlijks *f* 200. Iemand hierop gading makende, adressere zich met *franco* Brieven bij den ondergeteekende J. BRUNNEKREEFT,
Logement- en Stalhouder.
Goor, 14 *October* 1853.

*** **UIT DE HAND TE KOOP:**
Door ziekelijke omstandigheden: Eene welbeklante KOEK- en BROODBAKKERIJ, op eene der beste standen in het midden der Stad Leyden. Hierop reflecterende, adressere men zich met *franco* Brieven, onder Lett. S, bij den Boekhandelaar C. MENZEL, te Leyden.

*** In het Eiland Walcheren wordt UIT DE HAND TE KOOP gepresenteerd, bij Massa of in Partijen, 250 zware OLMEN BOOMEN, geschikt voor werkhout, en 25 à 30 stuks KANADA POPULIEREN. Adres bij P. J. VAN SORGE, Seisweg R. 30, te Middelburg. Brieven *franco*.

*** In eene der voornaamste Steden der Provinciën Holland, wordt door bijzondere gelegenheid te KOOP aangeboden: Eene in volle werking zijnde BANKET- en KOEKBAKKERIJ, met al deszelfs TOEBEHOOREN, waarin sedert een aantal jaren vijf à zes Knechts continueel werkzaam zijn geweest. Inclinerenden, gelieven zich te adresseren met *franco* Brieven, onder Letters K. A., bij de GEBRs. PIJNAKER, Hof-Boekbinders, te 's Gravenhage.

*** N. J. TEN BOSCH, J. W. NIENHUIS, H. VAN VEEREN, A. DE MOL VAN OTTERLOO, A. M. VAN VALKENBURG en F. A. VAN DER BREGGEN, Makelaars, presenteren als lasthebbende van hunne Principalen op Woensdag 26 October 1853, des middags ten 12 ure, precies, ten Huize van *A. van Es*, in *de Brakke Grond*, in de Nes, te Amsterdam, ten overstaan van den Deurwaarden B. D. BEETS, aan de meestbiedenden te Verkoopen: Eene partij van
596 Pakken *Bracil* BLADEN TABAK,
direct aangevoerd per het Schip *Vriestra Senora de Begona*, Kapitein *E. de Ausuatequi*, van Bahia.
Liggende en te zien als bij Notitie zal worden aangewezen.

Mr. G. H. IJSSEL DE SCHEPPER, Notaris te Olst, zal op Maandag den 31sten October 1853, des voormiddags ten elf ure, ten huize van *B. Buurman* aan den *Bombeld* onder Olst, veilen:

28 PERCELEN ZWARE BOOMEN,

bestaande uit 269 Stuks zware Eiken en 17 dito Esschen, staande op het Buitengoed *Spijkerbosch*, gelegen aan den Grindweg van Olst naar den Eikelhof, op een half uur afstand van den IJssel, alsmede 1 zware Eik, staande op den *Pessink* onder Olst. Alles aan te wijzen door den Kastelein aan den *Bombeld*.

*** **VERKOOPING van RIJSWAARDENHOUT.**
Op Woensdag den 2den November 1853, des middags ten 12 ure, zal door den Notaris M. A. BIERMAN, te Waardenburg, in *het Sluishuis* aldaar, publiek worden verkocht:
Ongeveer 15 Bunders 4jarig RIJSWAARDEN-SLAGHOUT, in de Uiterwaarden, onder Waardenburg bij Zalt-Bommel, in de onmiddelijke nabijheid van de Rivier de Waal; in Massa of in 3, zoo na mogelijk, gelijke Percelen. Toebehoorende aan den Hoog - Wel - G. Heer H. W. Baron van AYLVA VAN PALLANDT van Waardenburg en Neerijnen.
Nadere informatiën te bekomen bij den Heer N. SPILLENAAR, te Waardenburg.

HOUTVERKOOPING TE *HARMELEN*.
De Notaris O. W. VAN GEYTENBEEK, zal op Maandag den 7den November 1853, 's morgens ten 9 uur, in het Regthuis te Harmelen, verkoopen: Ongeveer 14 Bunders vijfjarig ELZEN-, ESSCHEN-, GELDERSCH- en POPULIEREN HAKEN HOEPHOUT en ruim 12 vim GELDERSCHE TEENEN, en op Dingsdag den 8sten November 1853, circa 337 WILLIGEN en 84 POPULIEREN BOOMEN.
Breeder bij Biljetten omschreven.

*** B. LANGERHUIZEN, A. SCHOUTEN en C. VAN RINSUM JR., Makelaars, zullen op Maandag den 31sten October 1853, in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement*, te Amsterdam, door den Notaris Mr. J. COMMELIN, doen verkoopen: Nr. 1. Zes Kampen uitmuntend HOOI- en WEILAND, aan den Buitensingel van Haarlem, tusschen het Zijlhek en de Nieuwe of Kennemerpoort, groot 11 B., 8 R., 20 E. Nr. 2. Drie Kampen DITO DITO, gelegen als voren, groot 1 B., 91 R., 90 E. En Nr. 3. Vijf Kampen weltoegemaakt DITO DITO, en twee Stukjes RIETLAND, in den Waardpolder, Gemeente Haarlemmer-Leede, groot 11 B., 12 R., 90 E. Breeder bij Biljetten en dagelijks te zien, *uitgenomen des Zondags*, waartoe men zich hebbe te vervoegen bij den Landman J. HEEMSKERK, vooraan op den Zijlweg. De bewijzen van Eigendom en de Veilcondtiën op den gewonen tijd te zien ten Kantore van de Notarissen COMMELIN en WEYLAND, te *Amsterdam*.

*** B. LANGER & J. B. PLAAT, Makelaars, zullen op Maandag den 31sten October 1853, des avonds ten half zes ure, in het voormalig oudezijds *Heeren Logement*, te Amsterdam, ten overstaan van den Notaris Mr. R. J. TOE LAER, Verkoopen:
No. 1. Een kapitaal, hecht, sterk en weldoortimmerd KOOPMANSHUIS, met Arduinsteenen Borstwering, Achterhuis, open Plaatsen en Erve, staande en gelegen

in de Haarlemmer Houttuinen, bij de Oranjestraat, Buurt U. U., N°. 151.

N°. 2. Een hecht, sterk HUIS, met Bovenwoning, Achterplaats en Erve, alsmede twee hechte, sterk getimmerde LOODSEN, allen staande en gelegen in de Haarlemmer Houttuinen, bij de Oranjestraat, Buurt U. U., N°. 150 en N°s. 11 en 12, waarin onheugelijke jaren eene *Steenkooperij* is en nog wordt uitgeoefend, zullende de Perceelen N°s. 1 en 2, eerst ieder afzonderlijk bij opbod en afslag geveild en daarna gecombineerd in slag worden gebragt.

N°. 3. Een kapitaal, hecht, sterk PAKHUIS, met afzonderlijk verhuurd wordende BOVEN-WONINGEN en ERVE, staande en gelegen in de Haarlemmer Houttuinen, tusschen de Oranje- en Dommerstraten, Buurt U. U., N°. 146. En

N°. 4. Twee hechte, sterke, getimmerde LOODSEN, staande en gelegen in de Haarlemmer Houttuinen, tusschen de Oranje- en Dommerstraten, Buurt U. U., N°s. 15 en 16; zullende de Perceelen N°s. 3 en 4, ieder afzonderlijk bij opbod en afslag geveild en daarna gecombineerd in slag worden gebragt.

N°. 5. Eene kapitale, hechte, sterk getimmerde LOODS, staande en gelegen in de Haarlemmer Houttuinen, tusschen de Dommerstraat en Veerplein, Buurt U. U., N°. 32.

Breeder bij Biljetten omschreven, en te bezigtigen des Dingsdags en Vrijdags, alsmede op den Verkoopdag van 1 tot 3 ure, mits voorzien zijnde van een Toegang-Biljet, door een der gemelde Makelaars onderteekend.

De bewijzen van Eigendom en de Veil-Conditiën zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag ten Kantore van genoemde Notaris Mr. *R. J. toe Laer*, op de Heerengracht, bij de Spiegelstraat N°. 456, te zien zijn.

*** WILLIGE VERKOOPING.

Op Dingsdag den 8sten November 1853, des middags ten 12 ure, in het Logement *den Doelen*, te Purmerende, ten overstaan van den Notaris JOHANNES EYKEN, standplaats hebbende te Purmerende, van:

N°. 1. Eene in 1849 en 1850 nieuw gebouwde HUISMANSWONING, KAPBERG en ERF, mitsgaders eenige stukken WEILAND en een WATERMOLENTJE, gelegen in den Neckerpolder aan den Kanaaldijk, onder de Gemeente Purmerende, genaamd „*HET BEGIN*", te zamen Kadastraal groot 7 Bunders, 72 Roeden, 40 Ellen, en geteekend Sectie B, N°. 91 tot en met 96, 476 en 477.

N°. 2. Eenige stukken WEILAND en een WATERMOLENTJE, mede gelegen in den Neckerpolder, tegen over Neck, te zamen Kadastraal groot 6 Bunders, 24 Roeden, 49 Ellen, en geteekend Sectie B, N°. 118 tot en met 123. De Huismanswoning en Erf verhuurd tot 1 Mei 1854 en de Landerijen tot Kerstijd 1853, aan *Klaas Boes*, voor *f* 676 in het jaar. De Grond- en Polderlasten bedragen over 1853, *f* 130.

N°. 3. Eene kapitale HUISMANSWONING, SCHUUR en ERF, en eenige Perceelen WEILAND, alles gelegen in den Banne en Gemeente van Jisp, genaamd „*NOOIT GEDACHT*", te zamen Kadastraal opgemeten ter grootte van 17 Bunders, 79 Roeden, 70 Ellen en geteekend Sectie C, N°. 19, 148, 154, 155, 166, 201, 213, 221, 222, 393 tot 397; Sectie B, N°. 78, 84, 85, 101, 199, en Sectie D, N°. 24, 47, 96, 97, 98 en 152. De Huismanswoning en Erf, verhuurd tot 1 Mei 1855, en de Landerijen tot Kerstijd 1854, aan *Arie Tuyp*, voor *f* 600 in het jaar. De Grond- en Polderlasten bedragen voor 1853, *f* 141,50.

N°. 4. Eene kapitale HUISMANSWONING, met STALLING, in 1852 nieuw gebouwde SCHUUR en ERF, mitsgaders eenige Perceelen WEILAND, alles bij en gelegen aan het Oudelandsdijkje in Rietbroek, onder de Gemeente Monnickendam, genaamd „*HET VERVOLG*", te zamen Kadastraal groot 22 Bunders, 33 Roeden, 30 Ellen, en geteekend Sectie C, N°. 32 tot en met 46, 54 tot en met 59. De Huismanswoning en Erf, verhuurd tot 1 Mei 1856, en de Landerijen tot Kerstijd 1855, aan *Cornelis Rijke*, voor *f* 851 in het jaar. De Grond- en Polderlasten bedragen voor 1853, *f* 202.

De Bewijzen van Eigendom en Voorwaarden der Verkoop zullen 8 dagen voor de Verkooping ter visie liggen ten Kantore van den Not^s. EYKEN, in de Hoogstraat, te Purmerende.

A. CRAANDIJK, E ZWEERTS, F. P. MUYSKEN, G. L. WURFBAIN, C. VAN RINSUM JR., JOHs. WENT, J. H. ROCQUETTE, P. BLOM en G. L. KOOPMAN, Makelaars, zullen op Maandag den 14^{den} November 1853, des middags ten twaalf ure, in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement*, te Amsterdam, door de Notarissen LOUWERSE & BIESMAN SIMONS, doen verkoopen: De welaangelegden goed onderhouden en bij uitstek vruchtbare **KOFFIJ-PLANTAADJE**, genaamd ***GOOSEN***, gelegen in de Kolonie *Suriname*, in de Mattapica-Kreek, ter linkerhand in het opvaren, tusschen de verlatene Plantadjen *Bodenburg en Landlust*, met derzelver Negermagt, Gronden, Gebouwen, Bepotingen, Beplantingen, Gereedschappen, Vee en verder Toebehooren, groot volgens Inventaris 396½ Akkers.

De Inventaris en Veilconditiën zullen drie weken vóór en op den Verkoopdag ten Kantore van gemelde Notarissen ter lezing liggen.

De Exploicteur bij het Geregtshof te Suriname, zal over een jaar en zes weken, dag en datum nader te bepalen, publiek bij Executie Verkoopen:

De PLANTAADJE *TOLEDO* c. a., gelegen aan de Rivier Suriname, en

Den HOUTGROND *DE VIER KINDEREN* c. a., gelegen aan de Tawaycoera-Kreek, beiden aankomende *J. J. de Mesquita* en *L. A. de Mesquita*.

Paramaribo, den 1sten Augustus 1853.

SIMON ABENDANON Sz.

De Exploicteur bij het Geregtshof te Suriname, zal over een jaar en zes weken, dag en datum nader te bepalen, publiek bij Executie Verkoopen:

De PLANTAADJE *WATERLAND* c. a., gelegen aan de Rivier Suriname, aankomende het Fonds onder Directie van *A. Crook van Harpen*, te Amsterdam.

De PLANTAADJE *TWIJFELACHTIG* c. a., gelegen aan de Rivier Cottica, aankomende *C. E. Martzilger*.

Paramaribo, *den 29sten Junij* 1853.

SIMON ABENDANON Sz.

*** Door W. H. KIRBERGER, Rokin over de Ned. Bank, D 97, wordt heden uitgegeven:

De Weg des Geloofs, of het Beeld van den Ware Geloovige,

GEKENSCHETST door **J. A. JAMES**, Schrijver van BESTUUR en AANMOEDIGING, enz. Uit het Engelsch door **E. J. HASEBROEK**. Een Deel compleet in gr. 8°. Prijs *f* 3,90.

*** De CATALOGUS van onze **Hollandsche, Fransche, Duitsche** en **Engelsche LEES-BIBLIOTHEEK** is weder met een Supplement, inhoudende de nieuwste en beste Werken van smaak, vermeerderd.

PROSPECTUS onzer Lees-Bibliotheek en onzer Lees-Inrigting van Tijdschriften is *gratis* verkrijgbaar.

Amsterdam, Warmoestraat I 25. WEYTING & v. D. HAART.

H. A. M. ROELANTS, te Schiedam, heeft op heden alom verzonden:

DE BLANKE SLAAF.

EEN VERHAAL

UIT HET SLAVENLEVEN IN VIRGINIE.

DOOR

R. HILDRETH, ESQ.

Naar den 15^{den} druk uit het Engelsch Vertaald door H. DE MAN PZ.

Twee Deelen gr. 8°. met keurige Vignetten. Prijs *f* 5,20.

Dit Werk, dat een tegenhanger is van den beroemden Roman „DE NEGERHUT" (*Uncle Tom's Cabin*,) heeft in 't buitenland grooten opgang gemaakt, alwaar er duizenden Ex. van verspreid zijn. Wij twijfelen ook niet, of het zal bij ons den gewenschten bijval erlangen, en durven het, als een degelijk en nuttig Boek aanbevelen.

*** Bij den Boekhandelaar C. L. BRINKMAN, te *Amsterdam*, ziet het licht en is alom verzonden:

PROSPECTUS VAN VOLLEDIG THEORETISCH EN PRACTISCH HANDBOEK

VOOR HET

ITALIAANSCH OF KOOPMANS-BOEKHOUDEN,

waarin alles tot deze Wetenschap betrekkelijk, uitvoerig en op het duidelijkst ontwikkeld wordt, door

W. OUDSHOFF, Boekhouder te Rotterdam.

Vierde omgewerkte en veel vermeerderde Druk, vermeerderd met een **AANHANGSEL** van min of meer ingewikkelde voorstellen, door

A. VAN OTTERLOO.

Hoofd-Onderwijzer aan de inrigting tot Onderwijs in Koophandel en Nijverheid te Amsterdam.

Het Werk zal worden uitgegeven in zes Afleveringen, à 7 of 8 Vellen druks in 4°. Elke Afl. zal den Inteekenaren à *f* 1,— berekend worden, doch zoodra het Werk kompleet zal zijn, wordt de prijs weder op *f* 7,20 gesteld.

Eene Naamlijst van Inteekenaren zal *gratis* worden afgeleverd. — Aan de vier honderd eerste Inteekenaren zal eene fraaije Marokko Band met toepasselijk Vergulden Stempels, *gratis* worden afgestaan. De bestellingen zullen daarom worden genummerd.

*** Dezer dagen zal bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, van de pers komen, eene

zeer belangrijke Brochure,

GETITELD:

BELIJDENIS-VRIJHEID.

EEN STRAFGEDING IN PRUISSEN.

Uit het Hoogduitsch Vertaald en medegedeeld,

DOOR

C. BUSKEN HUET.

NB. Bij voorraad wordt hierop de aandacht gevestigd van alle HH. Predikanten niet alleen, maar ook van ieder wien de laatste *Kerkelijke Kwestien* ter harte gegaan zijn.

*** Bij J. C. LOMAN JR., te Amsterdam, is verschenen en wordt met goed succes gedebiteerd, het

HANDBOEK

DER

PHYSICA EN METEOROLOGIE

van Dr. JOH. MÜLLER,

uit het Hoogduitsch vertaald door D^r. F. RIENDERHOFF, met 519 tusschen den tekst gedrukte Houtsnêegravuren; prijs *f* 5,— in linnen band *f* 5,40.

Dit uitgebreid en wetenschappelijk **HANDBOEK** behandelt de **NATUURKUNDE** in haar geheelen omvang; *het is reeds op vele Scholen en Gymnasiën ingevoerd*, en deelt op onderhoudende wijze al het wetenswaardige mede, tot op de laatste ontdekkingen.

Ook is door hem aan de Inteekenaren verzonden, een bundeltje

GEDICHTEN

VAN

S. J. VAN DEN BERGH, J. BRESTER Az., P. A. DE GENESTET, J. VAN LEEUWEN, H. J. SCHIMMEL, C. P. TIELE, en anderen.

Uitgegeven ten voordeele eener Bewaarschool, op te rigten te Boskoop. Prijs *f* 0,60.

Van dit bundeltje zijn nog eenige Exemplaren op aanvrage verkrijgbaar.

*** Uitgegeven bij M. H. BINGER & ZONEN, te Amsterdam:

DE GODSDIENSTLEER DER GRIEKEN EN ROMEINEN.

EENE HISTORISCHE SCHETS,

DOOR

Dr. *M. W. Heffter*.

UIT HET HOOGDUITSCH VERTAALD, DOOR

D. KOORDERS, Lit. & Theol. Cand.

MET EENE VOORREDE VAN

M^r. C. W. OPZOOMER.

In gr. 8°. Prijs *f* 2,60.

*** Bij J. G. BROESE, te *Utrecht*, is uitgegeven:

CHRISTUS

NEEMT DE ZONDAARS AAN.

Naar het Engelsch

VAN

D^r. JOHN. CUMMING.

***f* 1,—**. In *net Linnen* Geb. ***f* 1,35**.

Van de vele uitmuntende Werken van dezen beroemden Auteur, wordt dit algemeen het meest geroemd, en bij duizenden in Engeland verkocht.

*** VAN DRUTEN en BLEEKER, te *Sneek*, geven uit:

LEVENSVRAGEN

OVER DEN WEG DES HEILS IN CHRISTUS, door

S. HOEKSTRA Bz.

Predikant te Rotterdam. Een Deel in gr. 8°. *f* 3,00.

CATHERINE SINCLAIR.

BEATRICE, OF DE HEDENDAAGSCHE JEZUITEN IN ENGELAND. *Uit het Eng.*, door *C. M. MENSING*. 2 Deelen met 2 Vignetten *f* 5,60.

De Engelsche Bladen berigten, dat dit Werk in Amerika nog meer opgang maakt als de NEGERHUT in Engeland. In dat Land zijn in

weinige weken meer dan HONDERD DUIZEND EXEMPLAREN VERKOCHT.

Voor Leesgezelschappen

is bij J. H. SIDDRÉ, te Utrecht, uitgekomen:

DEUGD EN MISDAAD.

Belangrijke Tafereelen van het Lijfstraffelijke Regt, uit den vreemde ontleend. Naar het Hoogd. Met Portret *f* 4.

Vroeger verscheen bij denzelfden Uitgever:

CECCHINA, of de Kunstrijders . . . . *f* 2,70.

DE FAMILIE SNIJENBURG, of het Schijnspel des Levens. Satis. Kom. Roman . . . . *f* 2,70.

VEIT FRASER, of Onschuld en Misdaad. Eene belangrijke bijdrage tot de Lijfstraffelijke Regtspleging. 2 Deelen . . . . *f* 5,40.

*** Bij H. C. SUSAN C.Hzoon, te 's Hage, ziet het licht en is op bestelling alom verkrijgbaar:

DE BLOEM.

DRAMA IN VIER BEDRIJVEN.

PRIJS 80 CENTS.

WISEMAN EN CUMMING,

Redevoeringen van een Kardinaal en een Predikant of ROME niet de **beschermster** maar de **vervolgster** der Wetenschap. Prijs 50 Cents.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.